

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Ministru, Daniel David,
Ministerul Educației și Cercetării

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 2900 / 30. APR. 2025

Recomandarea nr. 54...../2025

privind hărțuirea sexuală a tinerilor ca formă a violenței de gen în mediul academic

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu după ce, în data de 29 iulie 2024, **snoop.ro** (grup de jurnaliști de investigație independenți) a dat publicității un **material audio-video**¹ în care un reputat profesor și sociolog era acuzat de foști studenți ai săi, de fapte care ar putea fi circumscrise violenței de gen, petrecute în mediul academic, cu ocazia activităților didactice desfășurate de profesor. Materialul, preluat de întreagă presă, prezenta acte de hărțuire sexuală care ar fi avut loc în timpul stagiilor de practică, unde profesorul le cerea studentelor să se dezbrace în fața lui, le vorbea despre sex și le atingea într-un mod nepotrivit.

Conform celor declarate de victime, profesorul le-ar fi indus tinerelor sentimentul că ele sunt vinovate pentru ce se întâmplă, le-ar fi înjosit, le-ar fi supus unui tratament sexist și discriminator, fapt care a avut un puternic impact asupra sănătății mintale a unora dintre acestea.

Președintele Ligii Studenților din SNSPA atrăgea atenția - într-un interviu de presă - asupra **metodologiei extrem de limitative** a Comisiei de Etică din cadrul SNSPA, subliniind că aceasta nu permite ca o altă persoană să depună o sesizare în numele victimei hărțuirii sexuale și că sesizarea nu poate face referire la fapte mai vechi de șase luni de la comiterea faptelor, în

¹ Jurnaliștii Snoop.ro și-au bazat investigația jurnalistică pe mărturiile a nu mai puțin de 18 persoane.

caz contrar, „fiind declarată nulă”.² Din această cauză, multe acte de violență de gen care s-au petrecut de-a lungul anilor nu au ajuns să fie cunoscute și/sau analizate de cei în drept să o facă.

Hărțuirea sexuală este o formă de violență de gen, definită în legislația UE și cea națională privind egalitatea de șanse³ ca fiind **orice formă de comportament nedorit, verbal, nonverbal sau fizic de natură sexuală, cu scopul sau efectul de a încălca demnitatea unei persoane, în special atunci când creează un mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator.**

În considerarea celor de mai sus, a rolului constituțional al instituției Avocatul Poporului și în exercitarea prerogativelor de instituție națională de protecție și promovare a drepturilor omului, instituția Avocatul Poporului a efectuat demersuri scrise pe lângă:

- **conducerea SNSPA-Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative;**
- **conducerea Ministerului Educației;**
- **conducerea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse;**
- **conducerea Consiliului Național al Rectorilor din România;**

-conducerea **principalelor centre universitare din țară** (București, Cluj, Iași, Timișoara), cărora le-am adresat un set de întrebări privind reclamațiile de hărțuire sexuală, condițiile de admisibilitate a acestor sesizări și modul de soluționare de către comisiile de etică, vizibilitatea informațiilor privind comisiile de etică, implicarea organizațiilor studențești.

- **Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR);**

Ministerul Educației ne-a răspuns⁴ că „*deși au fost aduse îmbunătățiri reglementărilor specifice învățământului superior, (...) atât la nivel de definire, cât și la nivel de prevenție și clarificare a modalității de intervenție, cadrul legal nu este suficient pentru a asigura protejarea valorilor care țin de integritatea psihică și fizică a persoanei.*”

Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse ne-a informat⁵ despre existența unor **colaborări multiinstituționale și multisectoriale** în ceea ce privește **prevenirea și combaterea violenței sexuale** și despre constituirea unor **grupuri de lucru**, la inițiativa Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES), în

² <https://investigatoria.ro/2024/07/30/directorul-ligii-studentilor-snspe-george-stroe-orice-sesizare-anonima-este-respinsa-din-start-sesizarea-trebuie-sa-vina-exact-de-la-persoana-in-cauza-si-trebuie-sa-vina-in-maxim-6-luni-de/>

³ În acord cu **Legea nr 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați** – republicată, „d) prin hărțuire sexuală se înțelege situația în care se manifestă un comportament nedorit cu conotație sexuală, exprimat fizic, verbal sau nonverbal, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității unei persoane și, în special, crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor”

⁴ Adresa nr 11954/ 03.09.2024, înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 28541/13.09.2024.

⁵ Adresa nr 12/ 9167 din 02.09.2024.

calitatea sa de **organism național care asigură mecanismul de coordonare a implementării Convenției de la Istanbul**⁶. În acest context, a precizat că acțiunile Guvernului României au vizat **reglementări legislative, precum și crearea și operaționalizarea unor mecanisme interinstituționale** în măsură să conducă la o **promovare cât mai bună a principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și la o protecție cât mai eficientă a victimelor violenței sexuale.**

Din **răspunsurile transmise de universități** au rezultat, în esență, următoarele:

La întrebarea privind existența unor **plângeri sau sesizarea în orice mod cu privire la cazuri de hărțuire sexuală**, majoritatea universităților au răspuns afirmativ, **numărul cazurilor** din ultimii ani fiind însă foarte **redus (3 cazuri** Academia de Studii Economice din București-ASE și Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași -UAIC; **2 cazuri** Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca -UBB, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași - UTGAI, Universitatea de Medicină și Farmacie Iuliu Hațieganu din Cluj-Napoca; **1 caz** Universitatea Tehnică de Construcții București UTCB, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca-USAMV și Universitatea de Arhitectură și Urbanism ”Ion Mincu” din București-UAUIM). Au fost și universități care au răspuns că **nu au avut cazuri de hărțuire sexuală** (Universitatea de Vest din Timișoara-UVT, Universitatea de Medicină și Farmacie ”Carol Davila” București, Universitatea de Medicină și Farmacie ”Grigore T. Popa” din Iași, Universitatea Politehnică Timișoara, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara).

Referitor la **autorul sesizării**, universitățile au răspuns că **nu au fost primite sesizări anonime** privind cazuri de hărțuire sexuală (Universitatea de Arhitectură și Urbanism ”Ion Mincu” din București-UAUIM, Universitatea Tehnică de Construcții București- UTCB, Universitatea de Vest din Timișoara-UVT, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara, Universitatea de Medicină și Farmacie Iuliu Hațieganu din Cluj-Napoca, Universitatea Politehnică Timișoara). Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca -UBB ne-a informat că **nu sunt luate în considerare sesizările anonime**, însă în cazul sesizărilor privind fapte grave, acestea sunt luate în considerare.

De regulă, **procedurile de sesizare sunt cuprinse în Codul de etică al universității** și prevăd faptul că **sesizarea trebuie asumată de autorul acesteia pentru a fi admisibilă**, în

⁶ Este vorba despre Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, adoptată la Istanbul la 11 mai 2011, ratificată prin Legea nr. 30/2016 și denumită Convenția de la Istanbul în conformitate cu art. 31 din HG nr. 177/2016.

conformitate cu prevederile **art. 10 alin. (1) lit. a)** din **Codul-cadru de etică și deontologie universitară** aprobat prin **Hotărârea Guvernului nr. 305/2024**.

Totuși, **există garanții procedurale** pe care **Comisia de Etică** le oferă autorului **sesizării în vederea păstrării confidențialității**, reglementate prin **Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de Etică**. Astfel, **sesizările** care se adresează Comisei de Etică **se depun în plic închis**, la Registratura Universității, iar Comisia **este obligată să anonimizeze sesizarea înainte de a o comunica persoanei reclamate**.

În unele cazuri, universitățile s-au **autosesizat** pe baza apariției unor **articole de presă** (Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" din București-UAUIM).

La Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara, avându-se în vedere **H.G.nr. 970/2023** pentru aprobarea *Metodologiei privind prevenirea și combaterea hărțuirii pe criteriul de sex, precum și a hărțuirii morale la locul de muncă*, în mai 2024, prin decizia rectorului și cu aprobarea Consiliului de Administrație s-a constituit o **Comisie de primire și soluționare a cazurilor de hărțuire la nivelul universității**, care în urma analizării sesizărilor, **transmite raportul Comisiei de Etică a universității**, fiind **informate** cu privire la constituirea acestei comisii și **organizațiile studențești**, prin reprezentanții din structurile de conducere ale universității.

La întrebarea privind **primirea de propuneri sau sesizări referitoare la violența de gen în mediul academic și modificarea Codului de etică, din partea organizațiilor studenților**, toate universitățile au răspuns negativ. O **explicație** ar putea fi cea comunicată de Universitatea Tehnică de Construcții București UTCB, care a menționat faptul că, **la întocmirea Codului de etică al UTCB, participă și Comisia de Etică și Deontologie Universitară**, iar **o parte dintre membrii comisiei sunt studenți numiți de Asociația Studenților la Construcții din București (ASCB)**. Astfel, **orice propunere ar veni din partea studenților, ar fi comunicată prin reprezentanții acestora din Comisia de Etică și Deontologie Universitară** (același răspuns a fost dat de Academia de Studii Economice din București-ASE, Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" din București-UAUIM, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca-UBB, Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" din București-UAUIM).

Modul de soluționare a plângerilor și sancțiunile aplicate au fost foarte diferite, mergând de la **respingere** a sesizării „*întrucât faptele semnalate nu pot fi confirmate prin probatoriul administrat.*” (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Academia de Studii Economice din București-ASE), **recomandare**, atunci când „*nu au existat dovezi suficiente pentru a confirma hărțuirea sexuală, dar nici pentru a o exclude*” (Universitatea Babeș-Bolyai

din Cluj-Napoca-UBB) sau când *a fost vorba despre limbajul licențios al unui cadru didactic* (Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" din București-UAUIM), **avertisment scris** (Universitatea de Medicină și Farmacie Iuliu Hațieganu din Cluj-Napoca), **reducerea/diminuarea salariului de bază cu 10%, pentru o perioadă de 3 luni** (Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, Academia de Studii Economice București-ASE), până la **demiterea** cadrului didactic reclamat și **sesizarea poliției** (Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca -UBB).

O altă universitate a aplicat sancțiunea **suspendării, pe o perioadă de 4 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare ori a unei funcții de conducere sau ca membru în comisii de concurs** (Academia de Studii Economice București-ASE). Considerăm însă că această sancțiune **nu contribuie, în mod real, la combaterea unor fapte similare**, de vreme ce violența psihologică specifică hărțuirii sexuale ar putea continua să se manifeste în timpul interacțiunii dintre cadrul didactic și studente.

Am primit și răspunsuri în care universitățile ne-au comunicat că „*studenții au la dispoziție mecanismul Ombuds-ului universitar de rezolvare confidențială, informală a unor sesizări, pe bază de mediere și/sau conciliere*” (Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca - UBB) ori că sesizarea de hărțuire sexuală a fost soluționată prin **concilierea părților**, astfel că **nu au fost aplicate sancțiuni** (Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași).

Apreciem că medierea/concilierea este inadecvată în problemele care implică violența sexuală la care este supus un tânăr, din partea unui cadru didactic/altei persoane cu autoritate în mediul academic, chiar dacă ar fi utilă în cazul unor sesizări ce pot fi soluționate prin simpla clarificare a unui gest/unei adresări pasibile de mai multe interpretări.

Un exemplu de **bune practici** când vine vorba de **hărțuire sexuală în mediul academic** este oferit de Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca -UBB, care ne-a informat că asigură consiliere psihologică gratuită studenților prin centrul specializat de la **Facultatea de Psihologie și Științele Educației**, aceeași universitate dispunând și de o **Procedură de asigurare a sănătății psihice a studenților**.

Unele universități ne-au informat că au un **Plan de egalitate de gen al Universității**, (Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași). La nivelul Facultății de Litere, Istorie și Teologie, din cadrul Universității de Vest din Timișoara, funcționează **Centrul Interdisciplinar de Studii de Gen**, care urmărește, printre altele, „*sensibilizarea tinerilor la problematica de gen, (...) la conștientizarea promptă a manifestărilor sexiste în (...)școală*”.

În majoritatea **codurilor de etică și deontologie profesională, hărțuirea sexuală nu este prevăzută distinct de alte forme de hărțuire sau de alte abateri de la etica și deontologia universitară**, ci este menționată **implicit**, prin formule de genul: „*precum și orice formă de hărțuire*” considerându-se că „*toate formele de hărțuire sunt la fel de grave*”. Tot astfel, **nu există o procedură operațională dedicată hărțuirii sexuale**, deși unele universități (Universitatea de Vest din Timișoara) ne-au informat că au constituit un *grup de lucru* în vederea elaborării unei proceduri speciale pe această temă.

Referitor la **proceduri**, cele mai multe universități ne-au răspuns că sesizările de acest gen **urmează procedura comună sesizărilor adresate Comisiei de Etică** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași -UAIC, Universitatea de Medicină și Farmacie ”Carol Davila” București, Universitatea Tehnică de Construcții București- UTCB, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca-USAMV). Universitatea de Medicină și Farmacie ”Grigore T. Popa” din Iași argumentează că **Legea învățământului superior nr. 199/2023 nu reglementează o obligație a universităților de a avea procedură distinctă privind "hărțuirea sexuală și alte forme ale violenței de gen"**. În mod similar, Universitatea de Medicină și Farmacie ”Carol Davila” București răspunde că :„ *Hărțuirea sexuală este definită prin Legea Învățământului Superior nr 199 /2023, iar Codul de Etică o încadrează în abaterile deontologice. (...) însă nici Legea și nici Codul cadru nu fac vorbire despre depistarea actelor de hărțuire, activitatea destul de dificil de încadrat și așezat în context normativ.*” Universitatea „se angajează să adopte orice procedură propusă (...)de natură să ajute la depistarea și prevenirea acestor practici”.

Sesizările privind săvârșirea unor fapte ce pot constitui abateri de la normele de etică și deontologie universitară **se depun, personal, fie prin email, la adresa Comisiei, fie prin plic închis, depus la Registratura Universității** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași-UAIC). În cele mai multe universități, **adresa de email și numele membrilor Comisiei de Etică sunt publicate pe site-ul universității, însă nu și pe pagina web a facultăților**. În Universitatea de Medicină și Farmacie ”Grigore T. Popa” din Iași, sunt menționate doar datele de contact ale Președintelui și cele ale Secretarului Comisiei de Etică. Din răspunsurile primite a rezultat că **nici condițiile de admisibilitate a sesizării Comisiei de Etică nu sunt afișate pe site-ul facultăților**, întrucât ele sunt prevăzute în **Regulamentul de Organizare și Funcționare a Comisiei de Etică și Deontologie Universitară**, iar acesta este publicat pe site-ul universității. Unele facultăți afișează link-uri către Comisia de Etică și Deontologie (Universitatea de Vest din Timișoara). Nu există o persoană desemnată să primească

reclamații cu privire la hărțuirea sexuală (*un fel de consilier de serviciu pentru reclamațiile de acest gen*).

Unele universități își încurajează studenții să aducă la cunoștința conducerii orice **practici abuzive**. Astfel, în *Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" din București* studenții se pot adresa conducerii, **într-un spațiu virtual anonimizat, creat special** pentru astfel de situații, **pe platforma Google Docs**. Tot în această universitate, la inițiativa rectorului, care a vrut să instrumenteze o relație directă între studenți și conducere, în urmă cu opt ani, a fost amplasată, la intrarea în decanat, o **cutie de sesizări** unde, sub protecția **anonimatului**, pot fi depuse plângeri. În cadrul fiecărei deschideri de an universitar, **studenții anului 1 află despre existența și rolul acestei cutii de sesizări**.

La Universitatea Tehnică de Construcții București UTCB, de ajutor sunt și **mentorii de an** (cadre didactice), **existenți la nivelul fiecărui an de studiu al fiecărei facultăți**, care sunt **în dialog permanent cu studenții** și reprezintă **încă un element de legătura** („canalul de comunicare”) **între student și conducerea facultății**.

Universitatea Politehnica Timișoara ne-a informat că, în anul 2024, prin Hotărârea Senatului Universității, a fost înființat **Serviciul pentru Diversitate, Echitate și Incluziune**, printre prioritățile acestei structuri regăsindu-se **acțiuni de prevenire și combatere a oricărui tip de hărțuire și/sau discriminare**. Tot astfel, la *Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca* există **Biroul de incluziune, diversitate și egalitate de șanse**, structură administrativă în cadrul **Prorectoratului de Asigurare a Calității și Relații Internaționale**.

Cât privește **monitorizarea activității Comisiei de Etică**, aceasta este efectuată **intern, prin rapoartele de activitate anuale ale Comisiei de Etică, care prezintă rectorului respectarea normelor de etică și deontologie universitară, dar și prin comunicarea deciziilor Comisiei către Senatul universității, iar, extern, de către Comisia Națională de Etică și Management Universitar (CNEMU)**, potrivit legii (*Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București, Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu din București, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași -UAIC, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca -UBB și Universitatea de Medicină și Farmacie Iuliu Hațieganu din Cluj-Napoca*). În *Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași -UAIC*, raportul anual conține și **recomandările rezultate din activitatea de soluționare a sesizărilor, fructificate ca exemple de riscuri sau, după caz, de bune practici, pentru comunitatea academică**.

În ciuda demersurilor repetate ale instituției Avocatul Poporului, deși au transmis că urmează să formuleze un răspuns, **nu ne-au comunicat niciun punct de vedere unii dintre actorii cheie** care ar fi trebuit să sprijine Avocatul Poporului în soluționarea prezentei sesizări din oficiu. Astfel, **au rămas fără răspuns solicitările adresate rectorului Scolii Naționale de Studii Politice și Administrative și cele adresate președintelui Consiliului Național al Rectorilor din România.** De asemenea, nu a transmis răspuns **Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România (ANOSR).**

În considerarea celor de mai sus, **având în vedere :**

- **art. 49 din Constituția României, republicată, privind Protecția copiilor și tinerilor; - Art. 31 privind Dreptul la informare și art. 51 privind Dreptul de petiționare ;**

- prevederile **art. 7 alin (2) și (3) din Ordonanța nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor**, potrivit cărora *dispozițiile privind clasarea petițiilor anonime nu se aplică în cazul petițiilor anonime sau al celor în care nu sunt menționate datele de identificare a petiționarului și care se referă la cazuri de hărțuire pe criteriu de sex ori de hărțuire morală, acestea fiind supuse analizei persoanei responsabile sau, după caz, Comisiei de primire și soluționare a cazurilor de hărțuire, în conformitate cu metodologia privind prevenția și combaterea hărțuirii pe criteriu de sex, precum și a hărțuirii morale, aprobată prin hotărâre a Guvernului ;*

- prevederile **art. 7 alin (4) din Ordonanța 27/2002**, potrivit cărora, *dacă în urma analizării petițiilor care se referă la cazuri de hărțuire pe criterii de sex ori hărțuire morală, rezultă că ar putea întruni elementele constitutive ale unei infracțiuni de hărțuire sexuală, agresiune sexuală sau folosirea abuzivă a funcției în scop sexual, persoana responsabilă sau, după caz, președintele Comisiei de primire și soluționare a cazurilor de hărțuire are obligația sesizării de îndată a organelor de urmărire penală, în condițiile Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare ;*

- **Legea nr. 199/2023 privind învățământul superior**, care, la **punctul 34 al Anexei** privind *Lista definițiilor termenilor și expresiilor utilizate în cuprinsul legii*, definește „hărțuirea sexuală” ca fiind: *”pretinderea în mod repetat de favoruri de natură sexuală în cadrul (...)unei relații între personalul din învățământul superior și studenți, dacă prin aceasta victima a fost intimidată sau pusă într-o situație umilitoare.”;*

- prevederile **art. 25 al Legii nr. 199/2023 privind învățământul superior**, potrivit cărora: *„În instituțiile de învățământ superior și în toate componentele lor organizatorice sunt interzise activitățile care: a)încalcă normele generale de moralitate ale comunității*

universitare; c) pot pune în pericol sănătatea și integritatea fizică sau psihică a studenților/elevilor”.

- art. 2 alin (1) al Legii nr. 350/2006 a tinerilor, în conformitate cu care „Statul asigură, cu respectarea principiului transparenței, un regim special de protecție și de asistență tinerilor pentru realizarea drepturilor acestora.” ;

- art. 2 al Hotărârii nr. 566/2024 privind aprobarea Strategiei Naționale pentru Tineret 2024-2027, potrivit căruia : *Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse are obligația de a duce la îndeplinire măsurile specifice domeniului său de activitate, prevăzute în Strategia Națională pentru Tineret 2024-2027, precum și în Planul de acțiune aferent acesteia.*

- prevederile *Strategiei Naționale pentru Tineret 2024-2027*, care subliniază că politicile pentru tineret acoperă problematici din domeniul educației, sănătății, excluziunii sociale și din alte domenii care pot influența calitatea vieții tinerilor, dar **nu conține prevederi despre hărțuire sexuală și alte forme de violență de gen;**

- faptul că Ministerul Educației Naționale (MEN) dispune de un organism consultativ **Consiliul de Etică și Management Universitar (CEMU)**⁷, a cărui misiune este chiar dezvoltarea culturii eticii și integrității în universitățile din România și care, cu concursul altor actori statali, poate contribui la abordarea sistemică și unitară a problematicii violenței de gen în mediul academic;

- art. 3 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului de Etică și Management Universitar*, prevăzut în Anexa Ordinului Ministrului Educației Naționale nr. 4783 din 30.08.2017, potrivit căruia „*Rolul CEMU este de a determina și sprijini universitățile să elaboreze și să pună în practică, în mod organizat, transparent și eficient, politicile de etică și de integritate universitară, în conformitate cu prevederile legale din domeniu, în vigoare.*”

- **Convenția de la Istanbul;**

și apreciind că:

- actele specifice violenței de gen și, în special, **hărțuirea sexuală în mediul academic** trebuie **abordate prioritar** de autoritățile statului, întrucât acestea nesocotesc drepturile

⁷ CEMU a fost înființat în temeiul prevederilor art. 125 și 127 din Legea Educației Naționale nr. 1 cu modificările și completările ulterioare, misiunea, atribuțiile, organizarea și funcționarea sa fiind reglementate prin Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 4783 din 30.08.2017 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de Etică și Management Universitar.

fundamentale ale tinerilor, interferând cu dezvoltarea lor și continuând să aibă impact chiar după absolvirea/abandonarea facultății;

- universitățile trebuie să își adapteze normele codurilor de etică și procedurile interne pentru a preveni, identifica, contracara și sancționa mai bine hărțuirea sexuală și orice altă formă a violenței de gen și a asista mai eficient victimele;

- este nevoie de o abordare de tip „toleranță zero”, cu implicarea imediată și coordonată a tuturor părților interesate de combaterea violenței de gen din universități, prin consultare cu studenții, astfel încât să fie identificate mijloace adecvate de intervenție;

- este nevoie de politici publice care să aibă în vedere implementarea Convenției de la Istanbul și să pună accent pe protejarea tinerilor și pe creșterea gradului de conștientizare privind prevalența violenței bazate pe gen în mediul academic;

- în accepțiunea Legii nr. 199/2023 privind învățământul superior, definiția „hărțuirii sexuale” nu trebuie să conțină sintagma „în mod repetat”, în mediul academic fiind suficient un singur act al unui profesor care „pretinde favoruri sexuale” unui student pentru a atrage o sancțiune pe linie administrativă;

- universitățile trebuie să antreneze răspunderea administrativă și, după caz, să sesizeze de îndată organele de urmărire penală ori de câte ori un cadru didactic/alt membru al universității face uz de poziția instituțională pe care o ocupă pentru a obține favoruri de natură sexuală de la studenții săi-tinerii fiind într-o poziție de vulnerabilitate față de autoritatea profesorului;

- universitățile trebuie să elaboreze și să facă apoi cunoscute politicile lor privind hărțuirea sexuală. Atât studenții, cât și cadrele didactice și ceilalți membri ai personalului trebuie să știe care este politica facultății în privința hărțuirii sexuale și a altor forme de violență de gen și cui se pot adresa când apare o astfel de situație;

- hărțuirea sexuală trebuie să ocupe un capitol distinct în codurile de etică, iar universitățile să adopte standarde etice și proceduri interne adecvate pentru a asigura respectarea acestora;

- toate informațiile privind hărțuirea sexuală și modul de sesizare a Comisiei de Etică trebuie să fie extrem de accesibile comunității academice, să fie publicate atât pe pagina web a universităților, cât și pe cea a facultăților din fiecare universitate, afișate la avizier și comunicate direct, atunci când se solicită/impune. Prin natura lor, faptele care interesează hărțuirea sexuală exercitată de un cadru didactic asupra tânărului student implică o mare încărcătură emoțională, care antrenează sentimente de rușine, frică, neîncredere, iar aceasta alimentează reticența tânărului în a face o astfel de reclamație. Or, tocmai în

considerarea acestui fapt, pentru încurajarea persoanelor care au fost victime ale unor acte de hărțuire sexuală în facultate și descurajarea potențialilor agresori, toate informațiile despre cum pot cere ajutor trebuie să fie extrem de vizibile și la îndemână; pentru același scop, ar fi util ca o persoană din cadrul Comisiei de etică să fie desemnată responsabilă cu asigurarea consilierii persoanei ce face reclamația privitor la pașii care vor urma și /sau ce alte căi de a se plânge și termenele limită pentru depunerea plângerilor are la dispoziție (*asociații de drepturi ale omului, poliție, Ministerul Educației⁸, Avocatul Poporului*),

în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României, coroborate cu prevederile art. 24 din *Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată*, în vederea realizării scopului său constituțional și legal, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE:

- Ministrul Educației și Cercetării va dispune măsuri de accelerare a modificării legislației secundare și terțiare privind hărțuirea sexuală în universități, în concordanță cu modificările aduse, prin *Legea 296/27 noiembrie 2024, Ordonanței nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor*, referitor la petițiile anonime care se referă la cazuri de hărțuire pe criteriu de sex și în scopul îmbogățirii standardelor de referință privind etica și deontologia universitară (*Codul-cadru de etică și deontologie universitară aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 305/2024; Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea comisiilor de etică universitară aprobat prin Ordinul nr. 6869/30 septembrie 2024, emis de Ministrul Educației, Codul drepturilor și obligațiilor studentului aprobat prin Ordinul 4394/22 mai 2024, emis de Ministrul Educației etc*);

- Ministrul Educației și Cercetării va dispune măsuri de modificare a definiției „hărțuirii sexuale” astfel cum este formulată în *Legea nr. 199/2023 privind învățământul superior*, la punctul 34 al Anexei privind *Lista definițiilor termenilor și expresiilor utilizate în cuprinsul legii*, în sensul eliminării sintagmei „în mod repetat” și a referirii la „favoruri sexuale”, cu preluarea definiției „hărțuirii sexuale” formulate în *Legea nr. 202/2022 privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați. Legea nr. 199/2023 privind*

⁸ În Comunicatul de presă dat de Ministerul Educației în data de 31 iulie 2024, se sublinia că „Ministerul Educației poate fi sesizat pentru orice situație care vizează nerespectarea prevederilor și a procedurilor legale care privesc etica și deontologia universitară, în cazul în care sesizarea nu a fost soluționată la nivelul instituției de învățământ superior.”

învățământul superior instituind, în primă instanță, o răspundere la nivel administrativ, respectiv disciplinar, este adecvată folosirea definiției hărțuirii sexuale în sensul *Legii nr. 202/2022 privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați, care transpune legislația europeană în materie.*

- Ministrul Educației și Cercetării **va informa instituția Avocatul Poporului, în termen de 45 de zile, privitor la însușirea Recomandării și măsurile dispuse/care vor fi dispuse.**

AVOCATUL POPORULUI,

Renate WEBER

